

รายงานผล

โครงการบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓
การอบรมและจัดทำแนวปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการป้องกันในกรณีเกิดอัคคีภัย
ระหว่างวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓
สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คำนำ

รายงานฉบับนี้ เป็นการรายงานผลโครงการบริหารความเสี่ยง : การอบรมและจัดทำแนวปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการป้องกันในกรณีเกิดอัคคีภัย ในวันพุธที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุมเอื้องสายม่านพระอินทร์ ชั้น ๒ อาคารเทพรัตนราชสุตา เพื่อพัฒนาการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม ให้ได้แนวปฏิบัติ/มาตรการรองรับความปลอดภัยของบุคลากรที่อาศัยอยู่ในอาคารและผู้มาเยี่ยมชมอาคารสถาบันล้านนา และเป็นการฝึกอบรมบุคลากรให้ทราบถึงแนวปฏิบัติ/มาตรการรองรับความปลอดภัยในกรณีเกิดอัคคีภัย

ทั้งนี้ผู้บริหารและบุคลากรของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม ได้รับความรู้ ประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติตัวกรณีเกิดอัคคีภัย ให้เป็นไปตามแผนการดับเพลิงและอพยพหนีไฟในอาคารสูงของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม ตลอดจนการแก้ไข ปรับปรุง แนวปฏิบัติตามข้อเสนอแนะเพื่อให้เป็นไปตามกฎกระทรวงที่กำหนดได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานครั้งต่อไป

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สารบัญ

คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
ส่วนที่ ๑ โครงการ กำหนดการ.....	๓
๑.๑ โครงการ (Plan).....	๓
๑.๒ กำหนดการ	๖
ส่วนที่ ๒ รายงานผลการดำเนินโครงการ	๗
๒.๑ การดำเนินโครงการ (Do).....	๗
๒.๒ ผลการดำเนินโครงการ (Check)	๘
๒.๓ รายงานสรุปแบบประเมินผล.....	๑๗
๒.๔ รายงานการใช้งบประมาณ	๑๙
๒.๕ การปรับปรุงและพัฒนาจากโครงการในปีที่ผ่านมา (Act)	๒๐
๒.๖ ภาพกิจกรรม.....	๒๐
ส่วนที่ ๓ ภาคผนวก.....	๒๖
๓.๑ เอกสารประกอบการฝึกอบรม หลักสูตร การดับเพลิงขั้นต้น	๒๖
๓.๒ ตารางรายชื่อผู้เข้าร่วมการอบรม.....	๔๑

ส่วนที่ ๑ โครงการ กำหนดการ

๑.๑ โครงการ (Plan)

โครงการทบทวนแผนกลยุทธ์เพื่อการพัฒนางานทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

๑. หลักการและเหตุผล

การบริหารความเสี่ยง เป็นเกณฑ์มาตรฐานหนึ่งที่เป็นกลไกเพื่อการพัฒนาการบริหารงานองค์กร โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม ได้ร่วมกันวิเคราะห์ความเสี่ยงของสำนักฯ จำนวน ๓ ด้านด้วยกัน คือ การป้องกันการโจรกรรมทรัพย์สินของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม (ความเสี่ยงจากการปฏิบัติงาน) การป้องกันอัคคีภัยอาคารเทพรัตนราชสุดา (ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ภายนอก) และความล้มเหลวของการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ (ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์) โดยมุ่งเน้นความปลอดภัยของทรัพย์สิน อาคาร และบุคคล เป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารงานความเสี่ยงของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงเห็นควรดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง ที่สามารถลดความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหายได้ โดยสามารถดำเนินการได้ในช่วงการพัฒนา ปรับปรุง อาคารพิพิธภัณฑ์ ด้วยการจัดการอบรมบุคลากรให้เรียนรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการป้องกันในกรณีเกิดอัคคีภัย และการปรับปรุงป้าย คำอธิบายแผนผังอาคารเพื่อเป็นมาตรการรองรับความปลอดภัยของผู้มาเยี่ยมชมอาคารสถาบันล้านนาในอนาคต

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อพัฒนาการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม
- ๒.๒ เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติ/มาตรการรองรับความปลอดภัยของบุคลากรที่อาศัยอยู่ในอาคารและผู้มาเยี่ยมชมอาคารสถาบันล้านนา
- ๒.๓ เพื่อฝึกอบรมบุคลากรให้ทราบถึงแนวปฏิบัติ/มาตรการรองรับความปลอดภัยในกรณีเกิดอัคคีภัย

๓. เป้าหมาย

ผู้บริหารและบุคลากรสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

๔. ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	หน่วยนับ
เชิงปริมาณ :	
แนวปฏิบัติ/มาตรการรองรับความปลอดภัยในกรณีเกิดอัคคีภัย และป้ายคำอธิบายแผนผังอาคาร	๑ ชุด
เชิงคุณภาพ :	
ผู้บริหารและบุคลากรได้รับความรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติ/ มาตรการรองรับความปลอดภัยในกรณีเกิดอัคคีภัยเพิ่มมากขึ้น	ไม่น้อยกว่า ๓.๕๑
เชิงเวลา :	
การดำเนินงานตามแผนการดำเนินงาน	มิถุนายน – สิงหาคม ๒๕๖๓
เชิงต้นทุน : ร้อยละของงบประมาณที่ใช้	ร้อยละ ๙๐
- ค่าใช้จ่ายของโครงการเป็นไปตามที่ได้รับอนุมัติ	จำนวน ๑๙,๙๘๘ บาท

๕. วันและสถานที่ดำเนินงาน

การอบรม วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓

การจัดทำป้ายแนวปฏิบัติ/มาตรการรองรับความปลอดภัยในกรณีเกิดอัคคีภัย

เดือนมิถุนายน – สิงหาคม ๒๕๖๓

๖. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน
๑. วางแผนการดำเนินงาน (Plan) วางแผนงานโครงการ	เดือนมิถุนายน ๒๕๖๓
๒. ดำเนินการ (Do) การอบรมบุคลากรตามแผนบริหารความเสี่ยง การจัดทำป้ายแนวปฏิบัติฯ	วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เดือนมิถุนายน – สิงหาคม ๒๕๖๓
๓. สรุปและประเมินผล (Check) - การทำแบบประเมินผลการดำเนินโครงการ - การรายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรม	สิงหาคม ๒๕๖๓
๔. นำผลการประเมินไปปรับปรุง (Act) การประชุมสรุปงานภายหลังโครงการ	กันยายน ๒๕๖๓

๗. กิจกรรมและรายละเอียดงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓

งบประมาณแผ่นดิน รหัสงบประมาณ ๒๐๒๑๐๕๐๔๐๑๒๑

ประเภท งบรายจ่าย	จำนวนเงิน	รายละเอียดค่าใช้จ่าย
งบดำเนินงาน	๘,๔๙๘	การอบรมเชิงปฏิบัติการ “แนวปฏิบัติ/มาตรการรองรับความปลอดภัยในกรณีเกิดอัคคีภัย” ๑) ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๑ คน จำนวน ๗ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๔,๒๐๐ บาท ๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๒ มื้อ จำนวน ๑๘ คน ๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๙๐๐ บาท ๓) ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๑ มื้อ จำนวน ๑๘ คน ๆ ละ ๘๐ บาท เป็นเงิน ๑,๔๔๐ บาท ๔) ค่าวัสดุและเอกสารประกอบการอบรม เป็นเงิน ๙๕๘ บาท ๕) ค่าจ้างเติมสารเคมีดับเพลิง ขนาด ๑๕ ปอนด์ จำนวน ๒ ถัง เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
	๑๑,๕๐๐	การจัดทำแผนผังหนีไฟ ๑) ค่าจ้างจัดทำแผนผังหนีไฟ ขนาด A๓ พิมพ์บนแผ่นอะคริลิค จำนวน ๘ ป้าย พร้อมติดตั้ง ทั้ง ๔ ชั้น เป็นเงิน ๖,๕๐๐ บาท ๒) ค่าจ้างจัดทำอักษร cnc พลาสวูด ริดสติกเกอร์ปรี้น ขนาด กว้าง ๑๐๐ ซม. สูง ๑๕๐ ซม. เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
รวม	๑๙,๙๙๘	ขอเบิกจ่ายตามที่จ่ายจริงและขอถัวเฉลี่ยจ่ายทุกรายการ

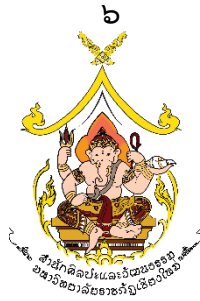
๘. ผลการดำเนินงานที่คาดว่าจะได้รับ

- ๘.๑ ผู้บริหารและบุคลากรได้เรียนรู้วิธีการปฏิบัติในกรณีเกิดอัคคีภัย
- ๘.๒ ผู้บริหารและบุคลากรของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวปฏิบัติ/มาตรการรองรับความปลอดภัยในกรณีเกิดอัคคีภัย

๙. วิธีการติดตามและประเมินผล

รายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม

๑.๒ กำหนดการ

กำหนดการ

การอบรมเชิงปฏิบัติการ

“แนวปฏิบัติ/มาตรการความปลอดภัยในกรณีเกิดอัคคีภัย”

วันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ณ ห้องประชุมเอื้องสายม่านพระอินทร์ ชั้น ๒ อาคารเทพรัตนราชสุตา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

๐๘.๐๐-๐๘.๓๐ น.	ลงทะเบียน
๐๘.๓๐-๐๙.๐๐ น.	พิธีเปิดการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดย ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม
๐๙.๐๐-๑๐.๓๐ น.	การบรรยายภาคทฤษฎี หัวข้อ ทฤษฎีการเกิดเพลิงไหม้/การแบ่งประเภทของไฟ/การปฏิบัติตน เมื่ออยู่ในสถานการณ์เหตุเพลิงไหม้/การป้องกันแหล่งกำเนิดของการติดไฟ วิทยากรโดย งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครเชียงใหม่
๑๐.๓๐-๑๐.๔๕ น.	พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
๑๐.๔๕-๑๒.๐๐ น.	การบรรยายภาคทฤษฎี หัวข้อ เครื่องดับเพลิงประเภทต่าง ๆ /วิธีดับเพลิงตามชนิดของเครื่องดับเพลิง/วิธีการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตราย/วิธีหนีไฟ/วิธีการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย วิทยากรโดย งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครเชียงใหม่
๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐-๑๔.๓๐ น.	การฝึกภาคปฏิบัติงานในพื้นที่ การใช้เครื่องมือดับเพลิง / ฝึกการค้นหาและช่วยเหลือเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย วิทยากรโดย งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครเชียงใหม่
๑๔.๓๐-๑๔.๔๕ น.	พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
๑๔.๔๕-๑๖.๐๐ น.	การฝึกภาคปฏิบัติงานการอพยพหนีไฟในอาคารสูง วิทยากรโดย งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครเชียงใหม่
๑๖.๐๐-๑๗.๐๐ น.	ประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติการอพยพหนีไฟ วิทยากรโดย งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครเชียงใหม่

ส่วนที่ ๒ รายงานผลการดำเนินโครงการ

๒.๑ การดำเนินโครงการ (Do)

การดำเนินงานตามแผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	แผนการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
๑. วางแผนการดำเนินงาน (Plan) วางแผนงานโครงการ	เดือนมิถุนายน ๒๕๖๓	เดือนมิถุนายน ๒๕๖๓
๒. ดำเนินการ (Do) การอบรมบุคลากร การจัดทำป้ายแนวปฏิบัติฯ	๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ มิถุนายน – สิงหาคม ๒๕๖๓	๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ มิถุนายน – สิงหาคม ๒๕๖๓
๓. สรุปและประเมินผล (Check) - การทำแบบประเมินผลการดำเนินโครงการ - การรายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรม	สิงหาคม ๒๕๖๓	สิงหาคม ๒๕๖๓
๔. นำผลการประเมินไปปรับปรุง (Act) การประชุมสรุปงานภายหลังโครงการ	กันยายน ๒๕๖๓	กันยายน ๒๕๖๓

สถานที่ดำเนินโครงการ

อาคารเทพรัตนราชสุตา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

การจัดเตรียมโครงการ

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม ได้จัดเตรียมการดำเนินงาน ประสานงานกับงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครเชียงใหม่ ในการกำหนดวันจัดกิจกรรม หัวข้อการอบรม การจัดเตรียมอุปกรณ์จัดทำร่างแผนการป้องกันและระงับอัคคีภัย อาคารเทพรัตนราชสุตา เพื่อให้เป็นตามกฎกระทรวงเรื่อง กำหนดมาตรฐานในการบริหารจัดการและดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๕๕

นอกจากนี้ ยังได้มีการตรวจสอบอาคารเทพรัตนราชสุตา ทั้ง ๔ ชั้น เพื่อให้ทราบว่ามี การดำเนินการตามมาตรฐานที่กฎกระทรวงกำหนดไม่น้อยเพียงใด ควรจะดำเนินการปรับปรุงสิ่งใดบ้างจะสามารถตอบสนองให้เป็นไปตามมาตรฐานมากที่สุด พบว่ายังขาดป้ายที่จะแจ้งบุคลากรในอาคารและผู้มาเยี่ยมชมอาคารเทพรัตนราชสุตา เนื่องจากเป็นอาคารพิพิธภัณฑ์

๒.๒ ผลการดำเนินโครงการ (Check)

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้จัดโครงการบริหารความเสี่ยง : การอบรมและจัดทำแนวปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการป้องกันในกรณีเกิดอัคคีภัย ในวันพุธที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๗.๐๐ น. ห้องประชุมเอื้องสายม่านพระอินทร์ ชั้น ๒ อาคารเทพรัตนราชสุดา ลักษณะกิจกรรมเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ แนวทางปฏิบัติ/มาตรการความปลอดภัยในกรณีเกิดอัคคีภัย โดยทีมวิทยากร หน่วยฝึกอบรมและเผยแพร่วิชาการ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครเชียงใหม่ รายชื่อดังนี้

วิทยากร	ตำแหน่ง	ประสบการณ์และการฝึกอบรม
นายวินิจ จอกดี	ผู้ช่วยหัวหน้างานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	- สำเร็จหลักสูตร ครูฝึกป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย - สำเร็จหลักสูตรการปฏิบัติการกรณีถูกโจมตีทางเคมี ชีวะ รังสีและนิวเคลียร์ (CBRN)
นายธันวา บุญตัน	ผู้ช่วยหัวหน้าสถานีดับเพลิงหน่วยเทศบาล	- สำเร็จหลักสูตร ครูฝึกป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย - สำเร็จหลักสูตร UNBAN SEARCH AND RESCUE (USAR)
นายพลวัฒน์ ภูธนศิริพงษ์	ผู้ช่วยหัวหน้าสถานีดับเพลิงหน่วยช่างเผือก	- สำเร็จหลักสูตร ครูฝึกป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย - สำเร็จหลักสูตร UNBAN SEARCH AND RESCUE (USAR)
จ.อ. สุเมธ สรศักดิ์	ผู้ช่วยหัวหน้าสถานีดับเพลิงหน่วยช่างเผือก	- สำเร็จหลักสูตร ครูฝึกป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย - สำเร็จหลักสูตร การกู้ภัยทางน้ำ
ส.อ. พิสนธ์ บัวระพวน	ผู้ช่วยหัวหน้าสถานีดับเพลิงหน่วยป่าตัน	- สำเร็จหลักสูตร เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย - สำเร็จหลักสูตร การช่วยเหลือผู้ประสบภัย

ในการอบรมนั้น ได้กำหนดหัวข้อ

๑. การบรรยาย เรื่อง การป้องกันและระงับอัคคีภัย ประกอบด้วย

- ทฤษฎีการเกิดเพลิงไหม้
- การแบ่งประเภทของเพลิง
- จิตวิทยาเมื่อเกิดเพลิงไหม้
- การป้องกันแหล่งกำเนิด ของการเกิดไฟ
- วิธีการดับเพลิงประเภทต่าง ๆ
- ความรู้เรื่องเครื่องดับเพลิงเคมี ชนิดต่าง ๆ
- อุปกรณ์ดับเพลิงในอาคาร
- การใช้อุปกรณ์คุ้มครองส่วนบุคคลที่ใช้ในการดับเพลิง

๒. การบรรยายเรื่อง การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยทางบรรเทาสาธารณภัย และ การปฐมพยาบาล

๓. การบรรยายเรื่อง แผนการป้องกันและระงับอัคคีภัย ซึ่งประกอบด้วย

๑) **แผนก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้** ประกอบด้วย การตรวจตรา การอบรม และการรณรงค์ป้องกันอัคคีภัย

๒) **แผนขณะเกิดเหตุเพลิงไหม้** ประกอบด้วย การดับเพลิง การอพยพหนีไฟ

๓) **แผนหลังเกิดเหตุเพลิงไหม้** ประกอบด้วย การบรรเทาทุกข์

๔. ภาคปฏิบัติ

- การฝึกซ้อมแผนการดับเพลิงและอพยพหนีไฟในอาคารสูงตามแผนของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- ฝึกการใช้เครื่องดับเพลิงเคมี ชนิดต่าง ๆ
- ฝึกการดับเพลิงจากน้ำมัน ก๊าซ
- ฝึกการใช้สายดับเพลิง หัวฉีด
- สรุป ประเมินผล ปิดการฝึกอบรม

ในการอบรมในวันพุธที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ มีผู้บริหารและบุคลากรสำนักศิลปะและวัฒนธรรม จำนวน ๑๔ คน มีการทดสอบความรู้ก่อนการอบรม และการทดสอบความรู้หลังการอบรม การบรรยาย การฝึกภาคปฏิบัติ การฝึกซ้อม จำลองสถานการณ์ ซึ่งได้รับความรู้และประสบการณ์จากทีมวิทยากรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในหัวข้อการอบรมเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังได้ปรับแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย อาคารเทพรัตนราชสุตา สรุปได้ดังนี้

แผนปฏิบัติการป้องกันและระงับอัคคีภัย อาคารเทพรัตนราชสุตา ฉบับนี้ ใช้สำหรับ อาคารเทพรัตนราชสุตา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เท่านั้น โดยครอบคลุมถึงบุคลากร บุคคลภายนอก ซึ่งได้แบ่งแผนตามสถานการณ์ ดังต่อไปนี้

1. **แผนก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้** ประกอบด้วย การตรวจตรา การอบรม และการรณรงค์ป้องกันอัคคีภัย
2. **แผนขณะเกิดเหตุเพลิงไหม้** ประกอบด้วย การดับเพลิง การอพยพหนีไฟ
3. **แผนหลังเกิดเหตุเพลิงไหม้** ประกอบด้วย การบรรเทาทุกข์

โดยได้กำหนดแผนการดำเนินการที่เป็นไปตามมาตรฐานในการบริหารจัดการและดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2555 และได้กำหนดผู้รับผิดชอบ เพื่อให้การดำเนินการตามแผนนั้น เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ ในกรณีที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน

แผนก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้

แผน	แนวปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ/ระยะเวลา
การตรวจตรา	1) ตรวจสอบสภาพของตัวอาคารและทรัพย์สินภายในอาคาร เพชรรัตนราชสุดา 2) การดูแลทรัพย์สินภายในอาคารเพชรรัตนราชสุดา 3) ตรวจสอบจุดที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดเพลิงไหม้ จัดเก็บวัตถุที่เมื่อรวมกันแล้วจะเกิดการลุกไหม้ 4) ตรวจสอบทางออกอาคาร ว่ามีกองวัตถุสิ่งของหรือผนังหรือไม้ ต้องจัดให้ทางออกสู่ภายนอกสุดท้ายได้ภายในเวลาไม่เกิน 5 นาทีอย่างปลอดภัย ประตูต้องไม่มีการผูกปิดหรือล่ามโซ่ 5) ตรวจสอบอุปกรณ์ดับเพลิงแบบมือถือ ติดตั้งในที่ที่เห็นได้ชัดเจน หยิบใช้งานได้สะดวก และมีการตรวจสอบสภาพของสารเคมีอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ให้มีสภาพพร้อมใช้งาน 6) รายงานผล	คณะกรรมการดูแลความปลอดภัยของทรัพย์สิน (คำสั่งที่ 016/2562)
การอบรม	ควรจัดการฝึกอบรมบุคลากร โดยมีหลักสูตรที่เกี่ยวข้องดังนี้ 1) การดับเพลิงขั้นต้น 2) การฝึกซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟ 3) การปฐมพยาบาล 4) การช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉิน	วราภรณ์ โยธราชญ์ (เดือนมีนาคม – มิถุนายน)
การรณรงค์ป้องกันอัคคีภัย	การสร้างความตระหนักและให้ทราบผลกระทบจากเพลิงไหม้ รณรงค์ป้องกันอัคคีภัย 1) การจัดทำแผ่นพับ ใบปลิว 2) การจัดกิจกรรม 5 ส.	- วีรพิชญ์ หิมารัตน์ - ศุภรักษ์ ฉัตรแก้ว - กัลยาณี อินตะราชา (เดือนมีนาคม – มิถุนายน)

แผน	แนวปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ/ระยะเวลา
	3) การประชาสัมพันธ์ในการประชุมหน่วยงาน 4) การรณรงค์ลดการสูบบุหรี่ 5) เผยแพร่การรณรงค์ผ่านเว็บไซต์ Facebook	

แผนขณะเกิดเหตุเพลิงไหม้

แผน	แนวปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ/ระยะเวลา
การ ดับเพลิง	การดับเพลิงขั้นต้น 1) สั่งการควบคุมระงับเหตุ 2) แจ้งศูนย์รักษาความปลอดภัย (กองอาคารสถานที่) 3) ทำสัญญาณแจ้งเหตุฉุกเฉิน 4) ตัดกระแสไฟฟ้า 5) ขนย้ายวัสดุติดไฟง่ายออกห่างจากเพลิง 6) กันผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าใกล้ที่เกิดเหตุ 7) ใช้ถังดับเพลิงบริเวณนั้นดับไฟ 8) นำถังดับเพลิงมาเตรียม 9) ตรวจสอบพื้นที่หลังเกิดเหตุ เพลิงไหม้ขั้นรุนแรง 1) แจ้งกองอาคารสถานที่ โทร.053-885380 2) กดสัญญาณแจ้งเหตุฉุกเฉิน หรือโทรแจ้งกองอาคารสถานที่ 3) ป้องกันมิให้บุคคลภายนอกที่ไม่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าก่อนได้รับอนุญาต 4) ควบคุมการสูบน้ำดับเพลิง 5) จัดให้มีไฟสำรองฉุกเฉิน ขณะที่เกิดเพลิงไหม้ 6) กำหนดจุดปลอดภัยยัคคีภัยในการเก็บวัสดุ ครุภัณฑ์	ผู้บริหารและบุคลากร สำนักศิลปะและวัฒนธรรมทุกคน
การอพยพ หนีไฟ	1) ตรวจนับจำนวนบุคลากรว่ามีการอพยพหนีไฟออกมาภายนอกบริเวณที่ปลอดภัยครบทุกคน 2) กำหนดผู้นำอพยพหนีไฟไปทางออกที่จัดไว้พาไปยัง จุดรวมพล (ด้านหน้าพระพิมเณศ) 3) ค้นหาและทำการช่วยชีวิตบุคลากรที่ยังติดค้างอยู่ในอาคาร 4) ปฐมพยาบาลเบื้องต้น ผู้ที่มีอาการเป็นลม ช็อคหมดสติหรือบาดเจ็บ 5) ประสานการส่งผู้ที่ได้รับบาดเจ็บส่งโรงพยาบาล	ผู้บริหารและบุคลากร สำนักศิลปะและวัฒนธรรมทุกคน หน่วยงานภายใน กองอาคารสถานที่ โทร. 053-885380 ห้องพยาบาล โทร. 053-885442 ฝ่ายยานพาหนะ โทร. 053-885337 053-885338 หน่วยงานภายนอก

แผน	แนวปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ/ระยะเวลา
		สถานีดับเพลิง โทร. 199 สถานีตำรวจ โทร. 191 โรงพยาบาล โทร. 1669

แผนหลังเกิดเหตุเพลิงไหม้

แผน	แนวปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ/ระยะเวลา
การบรรเทาทุกข์	1) ประสานงานกับหน่วยงานในระดับมหาวิทยาลัย 2) สำรวจความเสียหาย 3) รายงานตัวของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายและกำหนดจุดนัดพบเพื่อรอรับคำสั่ง 4) ช่วยชีวิตและขุดค้นหาผู้เสียชีวิต 5) การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย ทศพัยสิน และผู้เสียชีวิต 6) ประเมินความเสียหาย ผลการปฏิบัติงาน และรายงานสถานการณ์เพลิงไหม้ 7) ช่วยเหลือผู้ประสบภัย 8) ปรับปรุงแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	ผู้บริหารและบุคลากร สำนักศิลปะและวัฒนธรรมทุกคน หน่วยงานภายใน กองอาคารสถานที่ โทร. 053-885380 หอพยาบาล โทร. 053-885442 ฝ่ายยานพาหนะ โทร. 053-885337 053-885338 หน่วยงานภายนอก สถานีดับเพลิง โทร. 199 สถานีตำรวจ โทร. 191 โรงพยาบาล โทร. 1669

ทั้งนี้ควรให้มีการปรับแผนให้มีรายละเอียดดังนี้

- 1) ภาพประกอบ จุดติดตั้งถังดับเพลิง และทางหนีไฟ
- 2) กำหนดผู้รับผิดชอบและหน้าที่ในแต่ละตำแหน่งให้ชัดเจน
- 3) ลำดับขั้นตอนสถานการณ์จำลอง
- 4) เพิ่มธงสำหรับอพยพคนในแต่ละชั้น อาจวางไว้ข้างถังดับเพลิง
- 5) ควรมี กริ่งสัญญาณ ที่เชื่อมต่อทั้ง 4 ชั้น
- 6) กำหนดจุดรวมพล บริเวณที่วิทยาการแนะนำ
- 7) จัดทำคำประกาศเสียงตามสาย
- 8) การจัดทำเครื่องหมายทศพัยสิน สิ่งของ (สีแดง – สิ่งของที่ต้องขนย้ายลำดับแรก สีเหลือง – สิ่งของที่ต้องขนย้ายลำดับที่ 2 และ สีเขียว – สิ่งของที่ต้องขนย้ายลำดับสุดท้าย)

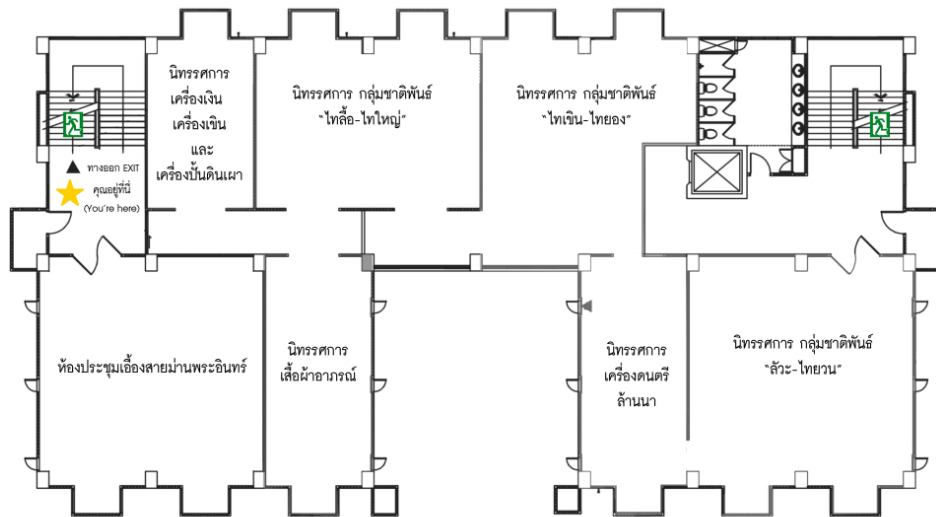
 Fire Exit

1st FLOOR ชั้นที่ 1

 Fire Exit

1st FLOOR ชั้นที่ 1

อาคารเทพรัตนราชสุดา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

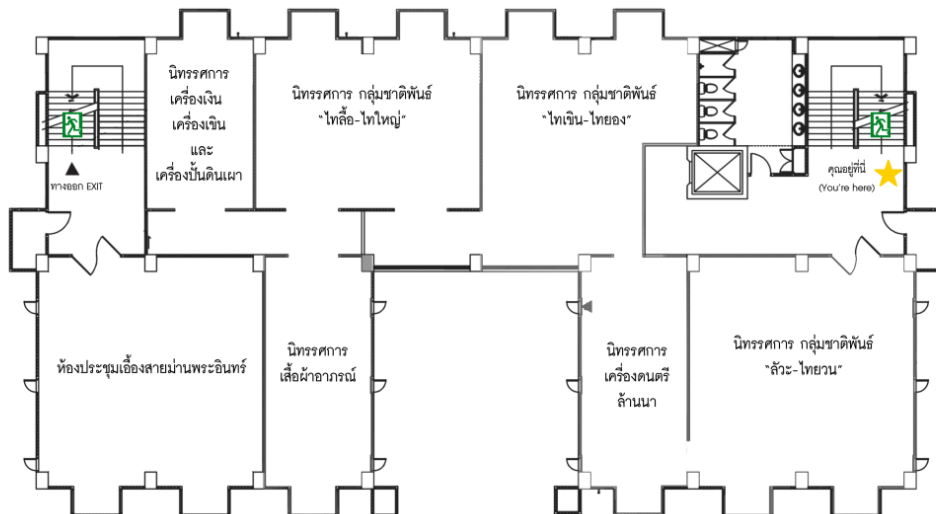
★ คุณอยู่ที่นี่ (You're here)

บันไดหนีไฟ (Fire Exit)

2nd FLOOR ชั้นที่ 2

อาคารเทพรัตนราชสุดา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

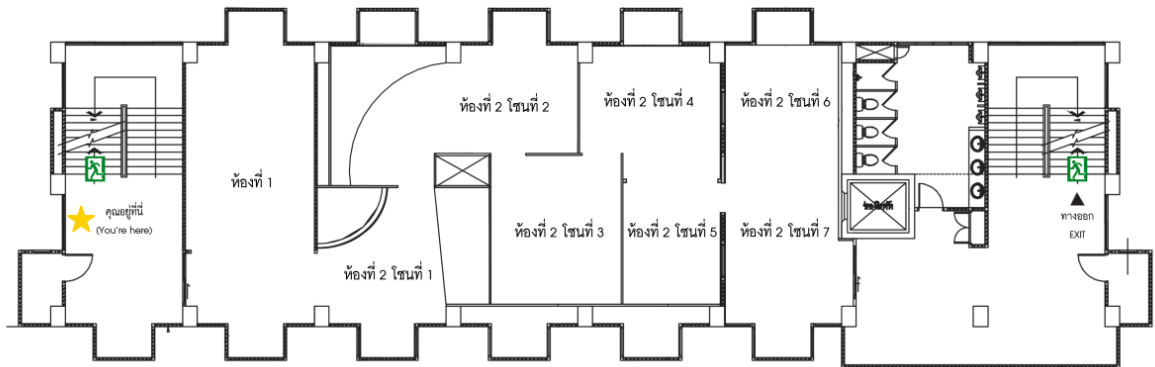
★ คุณอยู่ที่นี่ (You're here)

บันไดหนีไฟ (Fire Exit)

2nd FLOOR ชั้นที่ 2

อาคารเทพรัตนราชสุดา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

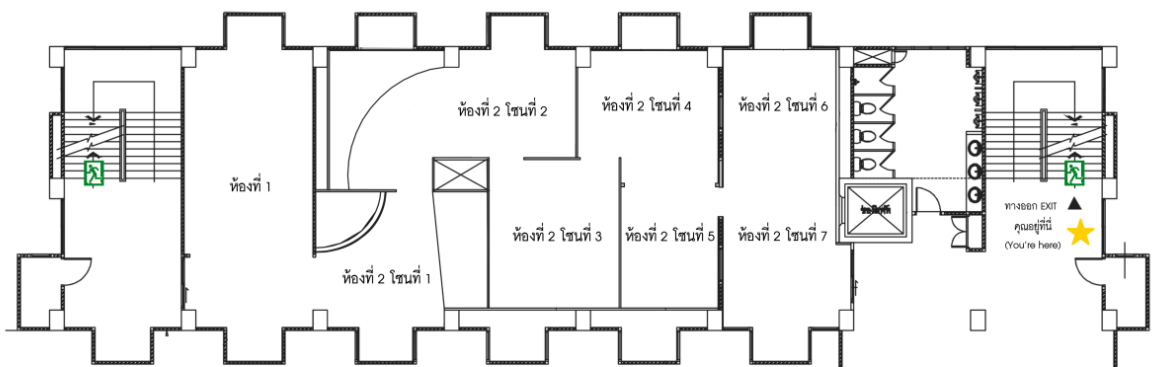
★ คุณอยู่ที่นี่ (You're here)

บันไดหนีไฟ (Fire Exit)

3rd FLOOR ชั้นที่ 3

อาคารเทพรัตนราชสุดา
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

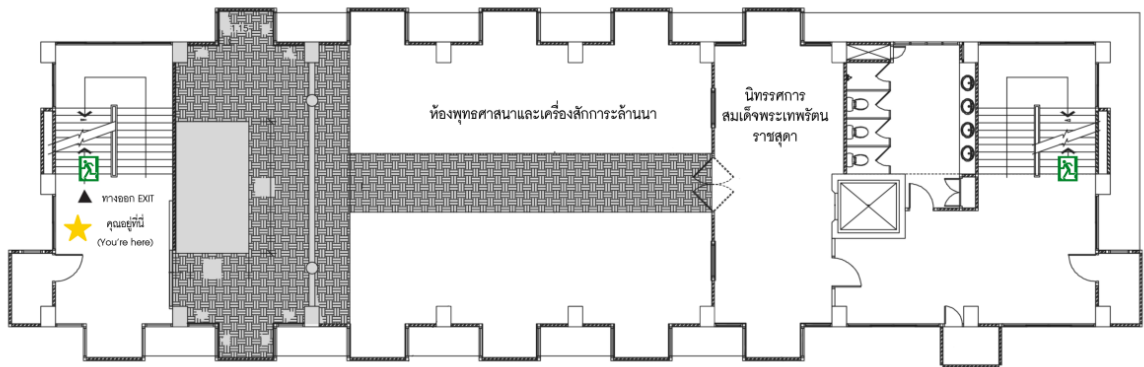
★ คุณอยู่ที่นี่ (You're here)

บันไดหนีไฟ (Fire Exit)

3rd FLOOR ชั้นที่ 3

อาคารเทพรัตนราชสุดา
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

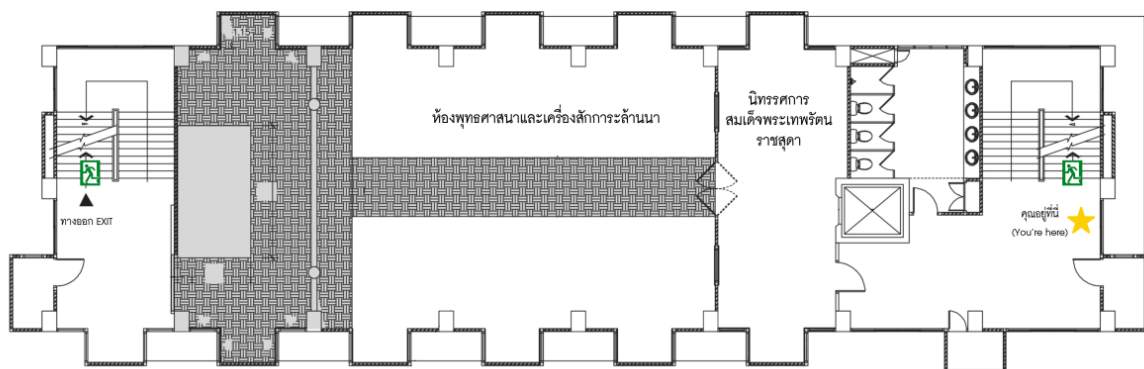

★ คุณอยู่ที่นี่ (You're here)

Fire Exit บันไดหนีไฟ (Fire Exit)

4th FLOOR ชั้นที่ 4

อาคารเทพรัตนราชสุดา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

★ คุณอยู่ที่นี่ (You're here)

Fire Exit บันไดหนีไฟ (Fire Exit)

4th FLOOR ชั้นที่ 4

อาคารเทพรัตนราชสุดา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

๒.๓ รายงานสรุปแบบประเมินผล

การสำรวจความพึงพอใจการเข้าร่วมโครงการบริหารความเสี่ยง : การอบรมเชิงปฏิบัติแนวปฏิบัติและมาตรการความปลอดภัยหากเกิดอัคคีภัย ในวันพุธที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ จัดทำขึ้นเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจและความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๒ คน และสามารถนำผลการวิเคราะห์มาพัฒนาปรับปรุง

เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
๔.๕๑ – ๕.๐๐	มากที่สุด
๓.๕๑ – ๔.๕๐	มาก
๒.๕๑ – ๓.๕๐	ปานกลาง
๑.๕๑ – ๒.๕๐	น้อย
๑.๐๐ – ๑.๕๐	น้อยที่สุด

ตารางการวิเคราะห์ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจและความพึงพอใจ

ตอนที่ ๑ แบบประเมินผลเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจ

ที่	รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
๑	ก่อนอบรมท่านมีความรู้เกี่ยวกับการดับเพลิงขั้นต้น	๒.๙๑	ปานกลาง	๔
๒	หลังอบรมท่านมีความรู้เกี่ยวกับการดับเพลิงขั้นต้นและขั้นตอนการปฏิบัติมากขึ้น	๔.๗๕	มากที่สุด	๓
๓	ท่านสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนการดับเพลิงขั้นต้นได้หากเกิดเหตุการณ์ขึ้น	๔.๘๓	มากที่สุด	๒
๔	ท่านเห็นว่ากิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ดีในการลดความเสี่ยงของหน่วยงาน	๕.๐๐	มากที่สุด	๑
๕	ความรู้ที่ได้รับจากวิทยากรมีประโยชน์	๔.๘๓	มากที่สุด	๒

ค่าเฉลี่ยรวม ๔.๔๖ อยู่ในระดับ มากที่สุด

ตอนที่ ๒ แบบประเมินผลเพื่อวัดความพึงพอใจ

ที่	รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
๑	ความพึงพอใจด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ	๔.๕๘	มากที่สุด	๓
๒	ความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	๔.๘๓	มากที่สุด	๑
๓	ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	๔.๗๕	มากที่สุด	๒
๔	ความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการ	๔.๘๓	มากที่สุด	๑
๕	ความพึงพอใจด้านระบบสารสนเทศหน่วยงาน	๔.๗๕	มากที่สุด	๒

ค่าเฉลี่ยรวม ๔.๗๔ อยู่ในระดับ มากที่สุด

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงต่อไป

- อยากให้มีซ่อมประจำปี ทั้งเพลิงไหม้และแผ่นดินไหว

นอกจากนั้น ยังมีการจัดทำแบบทดสอบความรู้ก่อนการอบรม Pre-test และการทดสอบความรู้หลังการอบรม Post-test คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน โดยมีผู้เข้าร่วมทำแบบทดสอบ จำนวน ๑๒ คน จากผลการทดสอบสรุป ดังนี้

ระดับคะแนน	จำนวนผลการทดสอบ (คน)	
	ก่อนการอบรม	หลังการอบรม
๐-๕	-	-
๖-๑๐	๔ (๓๓.๓๓%)	-
๑๑-๑๕	๗ (๕๘.๓๓%)	-
๑๖-๒๐	๑ (๘.๓๓%)	๑๒ (๑๐๐%)
ค่าคะแนนเฉลี่ย	๑๑.๗๕/๒๐	๑๕.๓๓/๒๐
	คะแนนเพิ่มขึ้น ๓.๕๘	

๒.๔ รายงานการใช้งบประมาณ

งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๓๕,๐๐๐ บาท โดยขอเบิกจ่ายของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม ประจำปี งบประมาณ ๒๕๖๑ งบประมาณแผ่นดิน รหัสงบประมาณ ๒๐๒๑๐๕๑๑๐๑๒๑ โดยมีรายละเอียดการเบิกจ่าย ดังนี้

ที่	รายการ	จำนวนที่ได้รับงบ	จำนวนที่เบิกจ่าย
๑	การอบรมเชิงปฏิบัติการ “แนวปฏิบัติ/มาตรการรองรับความปลอดภัยในกรณีเกิดอัคคีภัย”		
	๑) ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๑ คน จำนวน ๗ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท	๔,๒๐๐	๔,๒๐๐
	๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๒ มื้อ จำนวน ๑๘ คน ๆ ละ ๒๕ บาท	๙๐๐	๙๐๐
	๓) ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๑ มื้อ จำนวน ๑๘ คน ๆ ละ ๘๐ บาท	๑,๔๔๐	๑,๓๕๐
	๔) ค่าวัสดุและเอกสารประกอบการอบรม	๙๕๘	๙๕๔
	๕) ค่าจ้างเติมสารเคมีดับเพลิง ขนาด ๑๕ ปอนด์ จำนวน ๒ ถัง	๑,๐๐๐	๙๖๓
๒	การจัดทำแผนผังหนีไฟ		
	๑) ค่าจ้างจัดทำแผนผังหนีไฟ ขนาด A๓ พิมพ์บนแผ่นอะคริลิก จำนวน ๘ ป้าย พร้อมติดตั้ง ทั้ง ๔ ชั้น	๖,๕๐๐	๖,๕๐๐
	๒) ค่าจ้างจัดทำอักษร CNC พลาสวูด ริดสติ๊กเกอร์ปรี้น ขนาด กว้าง ๑๐๐ ซม. สูง ๑๕๐ ซม.	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐
รวมทั้งสิ้น		๑๙,๙๙๘	๑๙,๘๖๗
(เบิกงบประมาณตามจริงและถัวเฉลี่ยจ่ายทุกรายการ)			

ปัญหาและอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหา

ไม่มี

๒.๕ การปรับปรุงและพัฒนาจากโครงการในปีที่ผ่านมา (Act)

มีการจัดกิจกรรมที่สนับสนุนแผนบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ตอบสนองกับยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการที่ดี และการเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรม ที่สามารถสร้างความปลอดภัยในการให้บริการนักเรียน นักศึกษา ตลอดจนประชาชนทั่วไป ที่มาเข้าใช้บริการ ณ อาคารเทพรัตนราชสุดา

๒.๖ ภาพกิจกรรม

การบรรยาย

การฝึกซ้อมแผนการดับเพลิงและอพยพหนีไฟในอาคารสูง

ส่วนที่ ๓ ภาคผนวก

๓.๑ เอกสารประกอบการฝึกอบรม หลักสูตร การดับเพลิงขั้นต้น

เอกสารประกอบการฝึกอบรม หลักสูตร การดับเพลิงขั้นต้น

เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตร”การฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้น” เล่มนี้
เนื้อหาสอดคล้อง ตามกฎกระทรวงการเป็นหน่วยงานฝึกอบรมดับเพลิงขั้นต้น และการเป็น
หน่วยงานฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ พ.ศ. ๒๕๕๖

ซึ่งกำกับดูแลโดย กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครเชียงใหม่ 053 - 259065

เอกสารประกอบการฝึกอบรม หลักสูตร การดับเพลิงขั้นต้น

หน่วยฝึกอบรมและเผยแพร่วิชาการ
งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
เทศบาลนครเชียงใหม่

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครเชียงใหม่ 053 - 259065

เอกสารประกอบการฝึกอบรมภาคทฤษฎี หลักสูตรดับเพลิงขั้นต้น

(1) ทฤษฎีการเกิดเพลิงไหม้

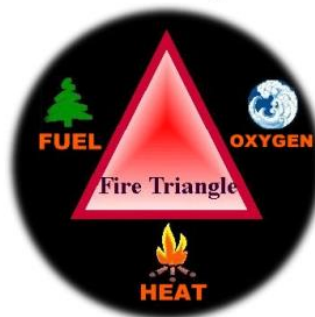
อัคคีภัย คือ อันตรายที่เกิดจากไฟ ที่ขาดการควบคุมจนเกิดการลุกลามต่อเนื่องเป็นเพลิง สร้างความเสียหายให้แก่ชีวิต ทรัพย์สิน ร่างกายและสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบของไฟ (FIRE TRIANGLE)

การเผาไหม้เป็นปฏิกิริยาคายความร้อน ซึ่งไฟจะเกิดขึ้นได้ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ

- เชื้อเพลิง (FUEL) ซึ่งจะอยู่ในสภาพของแข็ง ของเหลว หรือแก๊ส
- ออกซิเจน (oxygen) ซึ่งจะมีอยู่ในอากาศประมาณ 21% โดยปริมาตร
- ความร้อน (HEAT) พอเพียงที่จะติดไฟได้

เมื่อมีองค์ประกอบทั้ง 3 ครบแล้วไฟจะเกิดลุกไหม้ขึ้นและเกิดปฏิกิริยาลูกโซ่

สามเหลี่ยมของไฟ

ปฏิกิริยาลูกโซ่ (Chain Reaction) หรือการเผาไหม้อย่างต่อเนื่อง คือ ปฏิกิริยาที่เกิดจากการลุกลามติดไฟอย่างต่อเนื่อง คราบเท่าที่ยังมีองค์ประกอบทั้ง 3 อย่าง หนุนเนื่องกันอยู่ ทำให้ขนาดและความรุนแรงของเพลิงเพิ่มขึ้น เมื่อรวมกันเป็นปริมาณและคุณสมบัติที่เหมาะสมแล้ว จะทำให้เกิดปฏิกิริยาลูกติดไฟขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ปฏิกิริยาลูกติดไฟจะไม่เกิดขึ้น

(2) การแบ่งประเภทของไฟ และวิธีการดับเพลิงประเภทต่าง ๆ

ประเภทของไฟ (FIRE CLASSIFICATION)

ไฟแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะของเชื้อเพลิง มาตรฐาน NFPA (NATION FIRE PROTECTION ASSOCIATION) ได้ดังนี้ คือ

	1. ไฟประเภท เอ (Class A) มีสัญลักษณ์เป็นรูปตัว A สีขาวหรือดำอยู่ในสามเหลี่ยมสีเขียว ไฟประเภท A คือ ไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นของแข็ง เชื้อเพลิงธรรมดา เช่น ฝืน ฟาง ยาง ไม้ ผ้า กระดาษ พลาสติก ปอ นุ่น ด้าย รวมทั้งตัวเรา วิธีการดับเพลิง A คือการใช้น้ำหรือสารที่มีความเย็นเข้าไปช่วยลดอุณหภูมิ
	2. ไฟประเภท บี (Class B) มีสัญลักษณ์เป็นรูปตัว B สีขาวหรือดำอยู่ในรูปสี่เหลี่ยมสีแดง ไฟประเภท B คือ การติดไฟหรือการลุกไหม้ที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นของเหลวและก๊าซไวไฟ เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง แอลกอฮอล์ ทินเนอร์ ยางมะตอย จารบี และก๊าซที่ติดไฟได้ทุกชนิด เป็นต้น วิธีดับไฟประเภท B ที่ดีที่สุด คือ กำจัดออกซิเจนทำให้อับอากาศ โดยคลุมดับหรือใช้ถังดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง ชนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) หรือชนิดโฟม ในการฉีดคลุมปิดกั้นไม่ให้ออกซิเจนเข้าไปช่วยในการเผาไหม้
	3. ไฟประเภท ซี (Class C) มีสัญลักษณ์เป็นรูปตัว C สีขาวหรือดำ อยู่ในวงกลมสีฟ้า ไฟประเภท C คือ การติดไฟหรือการลุกไหม้ที่เกิดจากสาเหตุไฟฟ้าลัดวงจรเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นของแข็งที่มีกระแสไฟฟ้าไหลอยู่ เช่น อุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิด วิธีดับไฟประเภท C ที่ดีที่สุด คือ การตัดวงจรกระแสไฟฟ้าก่อนแล้วจึงใช้ถังดับเพลิงชนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ชนิดน้ำยาเหลวระเหยที่ไม่มีสาร CFC หรือชนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂)
	4. ไฟประเภท ดี (Class D) มีสัญลักษณ์เป็นรูปตัว D สีขาวหรือดำอยู่ในดาว 5 แฉกสีเหลือง ไฟประเภท D คือ ไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นโลหะและสารเคมีติดไฟ เช่น ผงแมกนีเซียม, ปุ๋ยยูเรีย (แอมโมเนียมไนเตรด) ฯลฯ วิธีดับไฟประเภท D ที่ดีที่สุด คือ การทำให้อับอากาศ หรือใช้สารเคมีเฉพาะ สารเคมีบางชนิดห้ามใช้น้ำเป็นอันตราย ซึ่งต้องศึกษาหาข้อมูลแต่ละชนิดของสารเคมีหรือโลหะนั้น ๆ
	5. ไฟประเภท K คือ เพลิงไหม้ที่เกิดกับเครื่องครัวที่มีการปรุงอาหารโดยใช้ น้ำมันพืช หรือไขสัตว์ ซึ่งสามารถติดไฟได้มีสัญลักษณ์อักษร เค วิธีดับไฟประเภท K ที่ดีที่สุด คือ การทำให้อับอากาศ ทำให้ขาดออกซิเจน ซึ่งจะมีถังดับเพลิงชนิดพิเศษที่ใช้ดับเพลิงประเภทนี้โดยเฉพาะ

วิธีการดับเพลิงประเภทต่าง ๆ

1. การลดอุณหภูมิ (ลดความร้อน) คือ เมื่อทำให้อุณหภูมิของเชื้อเพลิงต่ำลงไปกว่าจุดวาบไฟ แม้จะมีเชื้อเพลิงหรือออกซิเจนผสมอยู่ก็จะไม่เกิดการสันดาป เพลิงก็จะสงบลง วิธีการลดอุณหภูมิหรือการลดความร้อน เป็นวิธีที่ใช้กันแพร่หลายซึ่งจะใช้น้ำทำการดับไฟ การดับโดยวิธีนี้จะทำให้เชื้อเพลิงเย็นตัวลง เพื่อลดอัตราการกลายเป็นไอเพื่อป้องกันการระเบิด เนื่องจาก OVER PRESSURE หรือทำให้ความร้อนต่ำลง

2. การกำจัดออกซิเจน โดยการปิดกั้นออกซิเจนไม่ให้ไปรวมตัวกับไอของเชื้อเพลิง เนื่องจากออกซิเจนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของไฟ วิธีการกำจัดออกซิเจนมีหลายวิธี เช่น ฉีดน้ำหรือสาร-ปกคลุมอื่นๆ ไปคลุมผิวเชื้อเพลิงหรือฉีดแก๊สเฉื่อย เช่น ไนโตรเจน หรือคาร์บอนไดออกไซด์ไปปกคลุมบริเวณเพลิงไหม้ทำให้จำนวนออกซิเจนในอากาศมีปริมาณต่ำลง จนไม่มีการสันดาปอีกต่อไป

3. การกำจัดเชื้อเพลิง ทำได้ 3 ประการคือ

1.1 การเคลื่อนย้ายเชื้อเพลิงออก หรือการตัดทางหมุนเหวี่ยงของเชื้อเพลิง เช่น การปิดก๊อมน้ำมันที่รั่วไหล / ปิดวาล์วของถังแก๊ส

1.2 การเคลื่อนย้ายเชื้อเพลิงที่ติดไฟออกจากกองเพลิง เช่น ขนย้ายถังน้ำมัน ถังแก๊สสารเคมี ออกจากที่เกิดเพลิงไหม้

(3) จิตวิทยาเมื่อเกิดอัคคีภัย

1. ไม่รู้ว่าจะทำอะไร

- ขาดสติ ตระหนก ตื่นกลัว
- คาดคะเนไม่ได้ เดาเหตุการณ์ไม่ถูกว่าจะแปรเปลี่ยนไปอย่างไร
- ขาดโอกาสจะตอบโต้กับเหตุการณ์ที่กำลังเป็นอยู่
- หลบเลี่ยงหลีกเลี่ยงหนีไม่ได้ จนตรอก
- ขาดกำลังใจ ขวัญเสีย ขาดที่พึ่ง ขาดความเชื่อมั่น

2. ตกใจแล้วหนี

3. ไม่สามารถรวมคนไว้ได้

4. ไม่มีคนจะช่วยกันดับไฟ หรือมีคนช่วยดับไฟมากเกินไป ไม่เป็นระบบ

5. ไม่มีผู้สั่งการในการดับไฟ

6. ผู้สั่งการมากเกินไปไม่รู้จะฟังใคร ไม่รู้จะส่งอย่างไร ไม่เป็นเอกภาพในการสั่งการ

7. ทุกคนสับสนในการปฏิบัติ ทำให้เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์

(4) การป้องกันแหล่งกำเนิดของการติดไฟ

ข้อเสนอแนะสำหรับการดูแลป้องกันแหล่งกำเนิดของการติดไฟนั้น อาจทำได้โดยการลดความร้อนและ/หรือการจัดหรือป้องกันไม่ให้มีเชื้อเพลิงไปสัมผัสความร้อน ซึ่งกล่าวโดยสังเขปได้ดังนี้

- 1) อุปกรณ์ไฟฟ้า ควรใช้ให้เหมาะสมกับงาน และตรวจสอบอยู่เสมอเพื่อป้องกันการลัดวงจร
- 2) การลดความเสียหาย อาจใช้สารหล่อลื่นที่ไม่ไวไฟ และเป็นชนิดที่ได้รับการแนะนำจากผู้สร้างอุปกรณ์ เพื่อไม่ให้เกิดการสะสมของฝุ่นซึ่งอาจเป็นเชื้อไฟ
- 3) วัสดุไวไฟชนิดพิเศษ ควรเก็บรักษาให้ถูกต้อง และได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ
- 4) การเชื่อมและการตัดโลหะ ควรจัดแยกจากงานประเภทอื่น ๆ และอยู่ในที่อากาศถ่ายเทสะดวก พื้นต้องเป็นพื้นทนไฟ และไม่จัดวางแหล่งที่สามารถเป็นเชื้อเพลิงไว้บริเวณใกล้ ๆ
- 5) การใช้เตาเผาแบบเปิด ควรป้องกันการกระเด็นของประกายไฟ ต้องไม่เก็บสารที่สามารถติดไฟง่ายไว้บริเวณใกล้เคียง และต้องทำงานภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิด
- 6) การสูบบุหรี่ และการจุดไฟ ควรจัดพื้นที่ไว้เฉพาะนอกบริเวณอาคาร และบริเวณที่จัดให้สูบบุหรี่ต้องมีภาชนะรองรับกันบุหรี่ และติดป้ายในพื้นที่ห้ามสูบบุหรี่อย่างชัดเจน
- 7) วัตถุที่ผิวร้อนจัด เช่น ปล่องไฟ ท่อไอน้ำ ไม่ควรติดตั้งผ่านส่วนที่เป็นพื้นหรือเพดาน ควรจัดให้ผ่านผนังทนไฟ หรือห่อหุ้มฉนวนทนไฟ รวมทั้งจัดให้มีอากาศถ่ายเทบริเวณนั้นสะดวกด้วย
- 8) ไฟฟ้าสถิต โดยประจุไฟฟ้าสถิตย์ส่วนใหญ่เกิดขึ้นเนื่องจากการเสียดสีของสารที่ไม่เป็นตัวนำ ซึ่งเมื่อเกิดการถ่ายเทประจุไฟฟ้าก็จะเกิดประกายไฟ และถ้าประกายไฟสัมผัสกับเชื้อเพลิง ก็อาจเกิดการลุกไหม้ การป้องกันไม่ให้เกิดไฟฟ้าสถิตย์เป็นไปไม่ได้ วิธีแก้ไขที่นิยมใช้โดยทั่วไปก็คือ

ก. การต่อสายดิน (Grounding)

ข. การต่อกับวัตถุที่ทำหน้าที่เป็นตัวรับประจุได้ (Bonding)

ค. รักษาระดับความชื้นสัมพัทธ์ที่ระดับที่เหมาะสม

ง. การทำให้บรรยากาศรอบ ๆ เป็นประจุไฟฟ้า ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นตัวนำประจุไฟฟ้าออกจากวัตถุที่เก็บประจุไฟฟ้าสถิตไว้ในตัวมัน แต่วิธีนี้ควรใช้ภายใต้คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทางด้านนี้เท่านั้น เพราะมีฉะนั้นกรรมวิธีในการทำให้เกิดประจุไฟฟ้าอาจเป็นตัวก่อให้เกิดการลุกไหม้เสียเอง

(5) เครื่องดับเพลิงชนิดต่างๆ

เครื่องดับเพลิงมือถือสำหรับดับเพลิงขั้นต้น

1. เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำแบบสะสมแรงดัน (Water Pressure) นิยมบรรจุถังแสดงตนเลขบรรจุน้ำอยู่ในถังแล้วอัดแรงดันน้ำเข้าไว้ จึงเรียกว่า น้ำสะสมแรงดัน ใช้ดับไฟประเภท A

การดับเพลิงต้องฉีดไปที่ฐานของเพลิงหรือสิ่งที่กำลังถูกไฟไหม้อยู่โดยหมุนตัวไปรอบ ๆ บริเวณที่เกิดเพลิงมิใช่ฉีดลงไปบนเปลวเพลิงหรือกลุ่มควัน เหมาะสำหรับการดับเพลิงที่เกิดจากไฟประเภท เอ เท่านั้น

ข้อควรระวัง น้ำเป็นสื่อไฟฟ้าจึงห้ามมิให้นำไปใช้ในการดับเพลิงที่เกี่ยวกับเครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ยังมีกระแสไฟฟ้าไหลอยู่ ซึ่งในปัจจุบันไม่ค่อยจะมีใช้แล้ว เนื่องจากเป็นสื่อไฟฟ้าอาจทำให้เกิดอันตรายแก่ผู้ใช้ได้หากไม่มีความรู้เรื่องประเภทของเพลิงที่ตีพอ

เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำสะสมแรงดัน

2. เครื่องดับเพลิงชนิดฟองโฟม (Foam) นิยมบรรจุในถังอลูมิเนียมสีครีมหรือถังสแตนเลส มีหัวฉีดเป็นหัวฝักบัว บรรจุอยู่ในถังที่มีน้ำยาโฟมผสมกับน้ำแล้วอัดแรงดันเข้าไว้ (นิยมใช้โฟม AFFF) ใช้ในการดับเพลิงประเภท A และ B โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดับเพลิงประเภท B เนื่องจากน้ำยาโฟม AFFF เบามาก จึงลอยบนผิวหน้าน้ำมันได้รวดเร็ว เมื่อผิวหน้าน้ำมันขาดอากาศไฟจะดับลงทันที เวลาใช้ถอดสลักและบีบคันปั๊ม แรงดันจะดันน้ำผสมกับโฟมผ่านหัวฉีดฝักบัว พ่นออกมาเป็นฟองกระจายไปปกคลุมบริเวณที่เกิดไฟไหม้ ทำให้อับอากาศขาดออกซิเจน และลดความร้อน ใช้ดับไฟประเภท A และ B

เครื่องดับเพลิงชนิดฟองโฟม

3. เครื่องดับเพลิงชนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์หรือ CO₂ (Carbon dioxide) นิยมบรรจุถังสีแดง บรรจุก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ไว้ในถังที่แรงดัน ประมาณ 800 – 900 ปอนด์ ต่อตารางนิ้ว ปลายสายฉีดจะมีลักษณะเป็นกระบอกหรือกรวย เวลาฉีดดับเพลิงจะมีเสียงดังเล็กน้อยพร้อมกับพ่นหมอกหิมะออกมาไล่ความร้อนและออกซิเจนออกไป ควรใช้ภายในอาคารที่ต้องการความสะอาด โดยฉีดเข้าใกล้ฐานของไฟให้มากที่สุด ประมาณ 1.0 – 1.5 เมตร เมื่อใช้งานแล้วจะไม่มีสิ่งสกปรกหลงเหลือ ใช้ดับไฟประเภท C และ B

ข้อควรระวัง ไม่ควรใช้ในที่ ๆ มีลมพัดจะทำให้กลุ่มก๊าซหลุดลอยไปหรืออาจไปจนไม่สามารถครอบทับผิวหน้าของไฟได้ และผู้ต้องใช้ต้องระมัดระวังภาวะการขาดอากาศเมื่อฉีดในที่ที่มีการระบายอากาศไม่ดีพอหรือในพื้นที่ที่อับอากาศ

เครื่องดับเพลิงชนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

4. เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำยาเหลวระเหย ฮาโลตรอน (Halotron) ดับเพลิงที่เกิดจากน้ำมันเชื้อเพลิงและไฟฟ้าได้ดี เมื่อเทียบกับเครื่องดับเพลิงชนิดอื่นๆ มีตัวยาที่สามารถใช้ในการดับเพลิงที่เกี่ยวข้องกับน้ำมันเชื้อเพลิงเหลวอย่างอื่นหรือเชื้อเพลิงธรรมดาก็ได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว แต่เดิมบรรจุน้ำยาเหลวระเหย ชนิด BCF Halon โบรโมคลอโร ไคฟลูออโร ซึ่งเป็นสาร CFC ไว้ในถังสีเหลือง ใช้ดับไฟได้ดี แต่มีสารพิษ และในปัจจุบันองค์การสหประชาชาติ ประกาศให้เลิกผลิตพร้อมทั้งให้ทุกประเทศ ลดการใช้จนหมดสิ้น เพราะเป็นสารที่ทำลายสิ่งแวดล้อมโลกบางประเทศเช่น ออสเตรเลีย ถือว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมาย : ปัจจุบันน้ำยาเหลวระเหยที่ไม่มีสาร CFC มีหลายยี่ห้อ และหลายชื่อ ใช้ดับไฟประเภท C และ B ส่วนไฟประเภท A ต้องมีความชำนาญ สามารถฉีดใช้ได้ไกลกว่าก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกไซด์ คือระยะ 3-4 เมตร

เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำยาเหลวระเหยฮาโลรอน

5. เครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง (Dry Chemical Powder) นิยมบรรจุถังสีแดง ภายในบรรจุผงเคมี ซึ่งมีหลายชนิด เช่น โซเดียมไบคาร์บอเนต โปรตัสเซียมคลอไรด์ หรือแอมโมเนียมฟอสเฟส โดยใช้แรงขับเคลื่อนด้วยก๊าซไนโตรเจนที่อัดเข้าไปที่ความดัน 195 PSI เวลาใช้ผงเคมีจะถูกดันออกไป คลุมไฟ ทำให้้อบอากาศและสารเคมีตัดกระบวนการทางเคมี ควรใช้ภายนอกอาคาร เพราะผงเคมีเป็นฝุ่นละอองฟุ้งกระจายทำให้เกิดความสกปรกและเป็นอุปสรรคในการเข้าเผชิญเพลิงใช้ดับไฟได้ก็คือ ไฟประเภท B ผงเคมีไม่เป็นสื่อไฟฟ้า สามารถดับไฟประเภท C ได้ (แต่อุปกรณ์ไฟฟ้าอาจเสียหาย) การดับไฟประเภท A ต้องมีความชำนาญและควรใช้น้ำดับถ่าน

เครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง

วิธีการใช้ถังดับเพลิงขั้นต้น

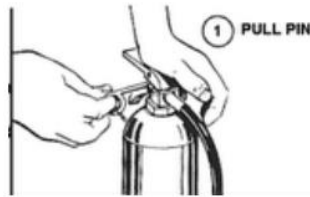
ในการเลือกใช้เครื่องดับเพลิงขั้นต้นแต่ละชนิด จะต้องทราบประเภทของไฟ วิธีการดับเพลิง ลักษณะและขอบเขตของไฟ ประสิทธิภาพของถังดับเพลิงแต่ละชนิดว่าสามารถดับไฟประเภทใดได้บ้าง (สังเกตได้จากแผ่นฉลากที่ติดไว้ที่ถัง) โดยมีวิธีการใช้งาน ดังนี้

ใช้หลักตัวอักษร “P. A. S. S.”

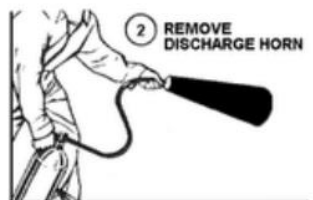
P หมายถึง PULL	(ดึง)	คือ การดึงสลักล๊อคออก
A หมายถึง AIM	(ปลด)	คือ ปลดสายส่งเคมีเล็งไปที่ฐานของไฟ
S หมายถึง SQUEEZ	(กด)	คือ กดกระแทกหรือบีบกระเดื่องกดไก
S หมายถึง SWEEP	(ส่าย)	คือ ส่ายหัวฉีด ซ้ายและขวาซ้ำ ๆ ในกรณีเพลิงกองใหญ่ หรือฉีดจุดเดียวในกรณีเพลิงกองเล็ก

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครเชียงใหม่ 053 - 259065

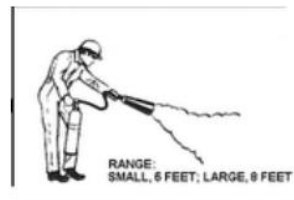
1. ดึงสลักออกจากคันบีบ

2. จับปลายสายพร้อมบีบคันบีบ

พยายามเข้าใกล้ 2 – 4 เมตร เข้าด้านเหนือลมพร้อมฉีดไปยังฐานของไฟ

การตรวจเช็คสภาพการใช้งานเครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมี (Dry Chemical)

ในกรณีมีมาตรวัด ให้ดูเข็มให้ชี้อยู่ในแถบสีเขียว ถ้าเข็มเอียงไปในด้านซ้ายมือ แสดงว่าแรงดันในถังไม่อยู่ในสภาพพร้อมใช้สมบูรณ์ ให้รีบดำเนินการนำไปอัดแรงดันเพิ่มเติม หมายเหตุ : ส่วนมากจะเป็นจำพวกถังดับเพลิงประเภทผงเคมีแห้งและประเภทน้ำอัดแรงดัน

ภาพ Pressure Gauge ของถังดับเพลิง พร้อมใช้งาน (เข็มสีเขียวอยู่ในพื้นที่สีเขียว)

ตามรูปด้านบน Pressure Gauge ของถังดับเพลิง จะเห็นว่าอยู่ในสถานะแรงดันไม่พร้อมใช้ ต้องอัดแรงดันเพิ่มรูป Pressure Gauge ของถังดับเพลิง อยู่ในสถานะแรงดันไม่พร้อมใช้ ต้องอัดแรงดันเพิ่ม

ในกรณีไม่มีมาตรวัด จะเป็นถังดับเพลิงประเภทซีโอทู ให้ใช้การตรวจสอบจากการชั่ง น้ำหนักถ้าน้ำหนักลดลงเกิน 20 % ให้นำไปอัดซีโอทูเพิ่ม

(6) วิธีการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลที่ใช้ในการดับเพลิง

ผู้ที่ทำการดับเพลิง หรือผจญเพลิง จะต้องแน่ใจว่า อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัย ส่วนบุคคลที่ใช้อยู่ในสภาพที่ดี หัวหน้าที่ดับเพลิงจะต้องจัดให้มีการตรวจอุปกรณ์เป็นประจำ และถ้ามีอุปกรณ์ใดชำรุดเสียหายจะต้องซ่อมหรือเปลี่ยนใหม่ อุปกรณ์ที่จำเป็น ได้แก่

1. หมวกดับเพลิง เป็นอุปกรณ์ป้องกันศีรษะในขณะที่เข้าดับเพลิง ต้องมีคุณภาพอย่างน้อย ตามมาตรฐาน มอก.368 (Safety Hat type D) มีสีสดใส และ/หรือจะต้องติดแถบสะท้อน-แสง ที่ด้านนอก สำหรับอุปกรณ์ป้องกันศีรษะต้องแข็งแรง ทนต่อการกระแทกของเศษวัสดุได้ และต้องมีกระบังหน้าเพื่อ ป้องกันความร้อนและอันตรายต่ออวัยวะบริเวณใบหน้า ตัวหมวกส่วนใหญ่ทำด้วยไฟเบอร์กลาส มีน้ำหนัก เบา เมื่อเทียบกับหมวกที่ทำด้วยเหล็ก

หมวกดับเพลิง

2. แว่นตา ในขณะที่ปฏิบัติงานบางสถานที่ กรณีที่หมวกที่ใช้สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันดวงตา หรือใช้ในกรณีป้องกันฝุ่นละออง ตัวแว่นและเลนส์อาจทำด้วยพลาสติกชนิดใสอย่างหนา มีสายรัดเพื่อป้องกันการหล่น

แว่นตา

การเก็บและการบำรุงรักษา ควรทำความสะอาดและเช็ดกระจกเลนส์ให้ใสสะอาดและควรมีวัสดุห่อหุ้มแว่นเฉพาะอันมิให้เก็บรวมกันเพราะอาจทำให้วัสดุแตกหรือเกิดริ้วได้

3. **เสื้อคลุมดับเพลิง** ใช้สำหรับใส่คลุมทับเครื่องแต่งกายหรือเครื่องแบบที่ใช้อยู่ตามปกติ มีสีที่มองเห็นได้ชัดเจนหรือมีแถบสีสะท้อนแสงติดอยู่ที่แขน ลำตัวเสื้อคลุม เนื้อผ้าอาจเป็นผ้าใบหรือผ้าโพรที่มีคุณสมบัติป้องกันความร้อน ด้านในซับด้วยผ้าอีกชั้นหนึ่ง ความยาวของตัวเสื้อคลุมเข้า กระดุมเสื้อเป็นชนิดขอสับหรือกระดุมกด ด้านในติดแถบตีนตะขาบ แขนยาวถึงข้อมือ ประโยชน์ของเสื้อคลุมดับเพลิงเพื่อป้องกันความร้อนและเปลวไฟ และเพื่อให้ทราบว่าบุคคลใส่เสื้อนี้มีหน้าที่ในการดับเพลิงและผจญเพลิง

เสื้อคลุมดับเพลิง

4. **ถุงมือ** เป็นชนิดผ้าขนสัตว์อย่างหนาหรือเป็นถุงมือหนังอย่างบาง ต้องสวมใส่นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว ทนความร้อนได้ และสามารถป้องกันการถูกบาดจากของมีคม เพื่อการหยิบจับอุปกรณ์ และสิ่งต่างๆ ในที่เกิดเหตุซึ่งอาจมีความร้อนหลงเหลืออยู่

ถุงมือดับเพลิง

5. **รองเท้าดับเพลิง** เป็นชนิดบูทยาง พื้นรองเท้ามีแผ่นเหล็ก เป็นเหล็กสปริง หัวรองเท้าหุ้มด้วยเหล็กเช่นเดียวกัน มีลักษณะอย่างน้อยตามมาตรฐาน มอก. ที่ 523 ใช้ใส่เมื่อเข้าผจญเพลิง เพราะในที่เกิดเหตุอาจมีเศษวัสดุแหลมคม

รองเท้าดับเพลิงชนิดบูตยางพื้นรองเท้ามีแผ่นเหล็ก

แผนป้องกันและระงับอัคคีภัย

กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ.๒๕๕๕

ข้อ ๔ กำหนดให้สถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่สิบคนขึ้นไป นายจ้างต้องจัดให้มีแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบกิจการประกอบด้วย การตรวจตรา การอบรม การณรงค์ ป้องกันอัคคีภัย การดับเพลิง การอพยพหนีไฟ และการบรรเทาทุกข์ โดยให้นายจ้างจัดเก็บแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ณ สถานประกอบกิจการพร้อมที่จะให้พนักงานตรวจความปลอดภัยตรวจสอบได้ สำนักความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จึงจัดให้มีแนวการจัดทำแผนการป้องกันและระงับอัคคีภัยไว้ ดังนี้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการป้องกันการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินจากอัคคีภัย
๒. เพื่อสร้างความมั่นใจในเรื่องความปลอดภัยต่อพนักงานกรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้
๓. เพื่อลดอัตราการเสี่ยงต่อการเกิดเหตุอัคคีภัย
๔. เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อพนักงานในสถานประกอบการ

แผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ประกอบด้วย

๑. แผนการตรวจตรา
๒. แผนการอบรม
๓. แผนการณรงค์ป้องกันอัคคีภัย
๔. แผนการดับเพลิง
๕. แผนอพยพหนีไฟ
๖. แผนบรรเทาทุกข์

๑. แผนการตรวจตรา เป็นแผนการสำรวจความเสี่ยงและตรวจตรา เพื่อเฝ้าระวังป้องกันและขจัดต้นเหตุของการเกิดเพลิงไหม้ ก่อนจัดทำแผนควรมีข้อมูลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ เชื้อเพลิง สารเคมี สารไวไฟ ระบบไฟฟ้าจุดที่มีโอกาสเสี่ยง ต่อการเกิดเพลิงไหม้ การตรวจตรา ควรมีการกำหนดบุคคล พื้นที่ที่รับผิดชอบ หัวข้อและจุดที่ต้องตรวจระยะเวลา ความถี่ ผู้ตรวจสอบรายงาน การส่งรายงานผล การแจ้งข้อบกพร่องในการตรวจตราที่ชัดเจน

๒. แผนการอบรม เป็นการอบรมให้ความรู้กับพนักงานทั้งในเชิงป้องกันและการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุ ซึ่งการเกิด อัคคีภัยภายในสถานประกอบการ ย่อมนำมาซึ่งความสูญเสียต่อธุรกิจการค้าทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินเสียหาย การผลิต การบริการหยุดชะงัก เสียโอกาสการขาย หรืออาจถึงขั้นมีผู้ที่ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต

ตัวอย่างของหลักสูตรที่ต้องจัดทำในแผนการอบรม

- การจัดฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้นให้กับพนักงาน
- การฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ

ตัวอย่างของหลักสูตรที่ควรจัดทำในแผนการอบรม

- การปฐมพยาบาล
- การผายปอดและนวดหัวใจ

๓. แผนการณรงค้ป้องกันอัคคีภัย แผนการณรงค้ป้องกันอัคคีภัย เป็นแผนเพื่อป้องกันการเกิดอัคคีภัยในสถานประกอบการ โดยเป็นการสร้างความสนใจ และส่งเสริมในเรื่องการป้องกันอัคคีภัยให้เกิดขึ้นในทุกระดับของพนักงานในแผนการณรงค้ป้องกันอัคคีภัยควรถูกกำหนดผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา ดำเนินการ และงบประมาณให้ชัดเจนตัวอย่างหัวข้อที่จะทำการณรงค้ป้องกันอัคคีภัย เช่น

- ๕ ศ.
- การลดการสูบบุหรี่
- การจัดนิทรรศการ
- จัดทำโปสเตอร์

๔. แผนการดับเพลิง เป็นการกำหนดตัวบุคคลให้มีหน้าที่ดับเพลิงขั้นต้นและกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อมีเหตุเพลิงไหม้

๕ แผนอพยพหนีไฟ

แผนอพยพหนีไฟนั้นกำหนดขึ้นเพื่อความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินของพนักงานและของสถานประกอบการในขณะเกิดเพลิงเหตุไหม้แผนอพยพหนีไฟที่กำหนดขึ้นนั้น มีองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น

หน่วยตรวจสอบจำนวนพนักงาน,ผู้นำทางหนีไฟ, จุดนัดพบ, หน่วยช่วยชีวิต และยานพาหนะ ฯลฯ ควรได้กำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละหน่วยงานโดยขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการอพยพหนีไฟหรือผู้อำนวยการดับเพลิงดังนี้

- ผู้อำนวยการอพยพหนีไฟหรือผู้อำนวยการดับเพลิง

ชื่อ

- ผู้ช่วยผู้อำนวยการอพยพหนีไฟหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการดับเพลิง

ชื่อ

ในแผนดังกล่าวควรกำหนดให้มีการปฏิบัติดังนี้

๑. ผู้นำทางหนีไฟ จะเป็นผู้นำทางพนักงานอพยพหนีไฟไปตามทางออกที่จัดไว้

๒. จุดนัดพบหรือเรียกอีกอย่างว่า “จุดรวมพล” จะเป็นสถานที่ที่ปลอดภัย ซึ่งพนักงานสามารถที่จะมารายงานตัวและทำการตรวจสอบนับจำนวนได้

๓. หน่วยตรวจสอบจำนวนพนักงาน มีหน้าที่ตรวจนับจำนวนพนักงานว่า มีการอพยพหนีไฟออกมาภายนอกบริเวณที่ปลอดภัยครบทุกคนหรือไม่ หากพบว่าพนักงานอพยพหนีไฟออกมาไม่ครบตามจำนวนจริง ซึ่งหมายถึงยังมีพนักงานติดอยู่ในพื้นที่ที่เกิดอัคคีภัย

๔. หน่วยช่วยชีวิตและยานพาหนะ จะเข้าค้นหาและทำการช่วยชีวิตพนักงานที่ยังติดค้างอยู่ในอาคารหรือในพื้นที่ที่เกิดอัคคีภัย รวมถึงกรณีของพนักงานที่ออกมาอยู่ที่จุดรวมพลแล้วมีอาการเป็นลมหรือหมดสติหรือบาดเจ็บเป็นต้น หน่วยช่วยชีวิตและยานพาหนะจะทำการปฐมพยาบาลเบื้องต้นและติดต่อหน่วยยานพาหนะให้ในกรณีที่พยาบาลหรือแพทย์พิจารณาแล้วต้องนำส่งโรงพยาบาล

๖. แผนบรรเทาทุกข์

แผนบรรเทาทุกข์จะประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

๑. การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ

๒. การสำรวจความเสียหาย

๓. การรายงานตัวของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายและกำหนดจุดนัดพบเพื่อรอรับคำสั่ง

๔. การช่วยชีวิตและขุดค้นหาผู้เสียชีวิต

๕. การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย ทรัพย์สินและผู้เสียชีวิต

๖. การประเมินความเสียหาย ผลการปฏิบัติงานและรายงานสถานการณ์เพลิงไหม้

๗. การช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

๘. การปรับปรุงแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินการได้โดยเร็วที่สุด

๓.๒ ตารางรายชื่อผู้เข้าร่วมการอบรม

ตารางรายชื่อผู้เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ

“แนวปฏิบัติ/มาตรการความปลอดภัยในกรณีเกิดอัคคีภัย”

วันพุธที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุมเอื้องสายม่านพระอินทร์ ชั้น ๒ อาคารเพชรรัตนสุดา

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ		หมายเหตุ
			ภาคเช้า	ภาคบ่าย	
๑	ผศ. สุชานาฏ สิตานุรักษ์	ผู้อำนวยการ			
๒	อ. สิริพร คีนมาเมือง	รองผู้อำนวยการ			
๓	อ. ดร. ธรรมศ ศรีรัตนบัลล์	รองผู้อำนวยการ			
๔	น.ส. ดารารัตน์ ศิริลาภา	หัวหน้าสำนักงาน ผู้อำนวยการ			
๕	น.ส. วราภรณ์ โยธราชฤทธิ์	หัวหน้างานบริหารงานทั่วไป			
๖	นายโสภณ พรหมจิตต์	หัวหน้างานส่งเสริมเผยแพร่ ศิลปะและวัฒนธรรม			
๗	ดร. ดิเรก อินจันทร์	รักษาการหัวหน้างานอนุรักษ์ ศิลปะและวัฒนธรรม			
๘	น.ส. ปนัดดา โตคำนุช	นักวิชาการศึกษา			
๙	นายจักรภาณ ไตรยสุทธิ์	นักวิชาการศึกษา			
๑๐	นายภวัต ณ สิงห์พร	นักวิชาการศึกษา			
๑๑	นายวรวิทย์ ผัดเป่า	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ			
๑๒	น.ส. ศุภรักษ์ ฉัตรแก้ว	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป			
๑๓	นางกัลยาณี อินดีระราชา	นักวิชาการการเงินและบัญชี			
๑๔	นายวีรพิชญ์ หิมรัตน์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์			
๑๕					
๑๖					
๑๗					
๑๘					
๑๙					
๒๐					

ตารางรายชื่อผู้เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ

“แนวปฏิบัติ/มาตรการความปลอดภัยในกรณีเกิดอัคคีภัย”

วันพุธที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุมเอื้องสายม่านพระอินทร์ ชั้น ๒ อาคารเทพรัตนราชสุดา

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ		หมายเหตุ
			ภาคเช้า	ภาคบ่าย	
๑	น.อ. สุเมธ สวัสดิ์	วิทยากร เทศบาลนครเชียงใหม่			
๒	นางจิรมา บุณยานัน	วิทยากร เทศบาลนครเชียงใหม่			
๓	นายพรวิทย์ จูมพันธ์	วิทยากร เทศบาลนครเชียงใหม่			
๔	นายวิรัช จิตกร	วิทยากร เทศบาลนครเชียงใหม่			
๕		วิทยากร เทศบาลนครเชียงใหม่			